

Ministri määruse muutmise määruse eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

1.1. Sisukokkuvõte

Sotsiaalministri 19. jaanuari 2007. a määrust nr 9 „Tervisekassa poolt tasu maksmise kohustuse ülevõtmise kord“ täiendatakse kahe uue lisaga ja kirjeldatakse Tervisekassa tervishoiuteenuste loetelus toodud koduõendusteenuse ja iseseisva statsionaarse õendusabi voodipäeva teenuse piirhinnas sisalduvaid õendustegevusi. Piirhinna raames hüvitatavate õendustegevuste loetelu kehtestamine on vajalik seoses terviseministri 13.01.2025 määruse nr 3 „Iseseisva õendusabiteenuse osutamine ja õendusabi erialad“ (edaspidi *õendusmäärus*) jõustumisega, millega tunnistati kehtetuks sotsiaalministri 13.01.2014 määrus nr 3 ja 13.08.2010 määrus nr 55. Tervisekassal on teenuse piirhinna kujundamiseks vaja määratlada teenuse raames osutatavad õendustegevused, mille eest Tervisekassa tasu maksmise kohustuse kindlustatud isikutelt üle võtab. Seniajani lähtus Tervisekassa piirhinna kujundamisel eelviidatud määrustes toodud õendustegevuste kirjeldusest.

Eelnõus esitatud määruse muudatus on heaks kiidetud Tervisekassa nõukogu 07.10.2025 otsusega nr 28. Nimetatud otsusega tegi Tervisekassa nõukogu sotsiaalministrile ettepaneku määruse muudatuse kehtestamiseks.

1.2. Määruse ettevalmistajad

Määrus on ette valmistatud Tervisekassas. Eelnõu ja seletuskirja on koostanud Tervisekassa:

- 1) tervishoiuteenuste arendamise portfellijuht Liis Kruus (liis.kruus@tervisekassa.ee);
- 2) teenusejuht Aivar Koppas (aivar.koppas@tervisekassa.ee);
- 3) jurist Katrina Koha (katrina.koha@tervisekassa.ee).

1.3. Märkused

Eelnõu ei ole seotud Euroopa Liidu õiguse rakendamisega.

Eelnõu ei ole seotud isikuandmete töötlemisega isikuandmete kaitse üldmääruse tähenduses.

2. Määruse sisu ja võrdlev analüüs

Punktidega 1 muudetakse **määruse 3. peatüki** pealkirja. Peatüki pealkiri sõnastatakse järgmiselt „Eriarstiabi ja õendusabi eest tasumine“, kuna peatükki lisatakse 3. jagu „Õendusabi“. Peatüki pealkirja muutmine on vajalik, et lisada määrusesse tingimused, milliseid koduõendusteenuse ja iseseisva statsionaarse õendusabi teenuse raames sooritatavaid õendustegevusi Tervisekassa tervishoiuteenuste loetelus nimetatud piirhind katab.

Punktiga 2 täiendatakse **määruse 3. peatükki jaoga 3 ja §-ga 16¹**, kehtestades tervishoiuteenuste loetelus nimetatud koduõendusteenuse (kood 3026) ja iseseisva statsionaarse õendusabiteenuse (kood 2063) eest tasumise tingimused. Tervisekassa võtab nimetatud teenuste eest tasu maksmise kohustuse üle, kui teenuse osutamise käigus tehakse määruse lisas nimetatud õendustegevusi.

Punktiga 3 kehtestatakse määrusele uued lisad 70 ja 71.

Lisaga 70 „Koduõendusteenuse (kood 3026) piirhinnas sisalduvad õendustegevused“ kehtestatakse Tervisekassa tervishoiuteenuste loetelus toodud koodiga 3026 tähistatud teenuse piirhinna raames teostatavad õendustegevused. Teenuse kirjelduse kehtestamine on vajalik, kuna õendusmääruse jõustumisega kadus ametlik loetelu koduõendusteenuse raames

tehtavatest õendustegevustest, millest Tervisekassa siiani teenuse piirhinna kujundamisel ja tasu maksmise kohustuse ülevõtmisel oli lähtunud.

Koduõendus on iseseisev õendusabiteenus, mille eesmärk on pakkuda patsiendile õendusabi tema koduses keskkonnas olukorras, kus tervises seisund ei võimalda tervishoiuasutuse külastamist. Teenus on suunatud krooniliste ja ägedate haigustega patsientidele, palliatiivset hooldust vajavatele inimestele ning neile, kel esinevad ajutised või püsivad funktsionaalsed piirangud. Teenust osutab õde vastavalt meditsiinilisele vajadusele ja see hõlmab patsiendi tervises seisundi hindamist, raviprotseduuride ja hooldustoimingute teostamist, juhendamist ning koostööd teiste tervishoiu- ja sotsiaalteenuste osutajatega. Koduõenduse aluseks on õendus- ja raviplaan ning kõik tegevused dokumenteeritakse vastavalt kehtivatele nõuetele. Teenus ei hõlma üksikvisiite, välja arvatud erandjuhtudel.

Võrreldes sotsiaalministri 13.08.2010 määruses nr 55 sätestatud koduõendusteenu raames tehtavate õendustegevuste loeteluga, lisas 70 toodud tegevustes olulisi sisulisi muudatusi tehtud ei ole.

Lisa 70 töötati välja koostöös Eesti Õdede Liidu, Eesti Õendusjuhtide Ühingu, Tartu Tervishoiu Kõrgkooli ja Tallinna Tervishoiu Kõrgkooliga. Aruteludesse oli kaasatud ka tervishoiuteenuse osutajaid.

Lisaga 71 „Iseseiseva statsionaarse õendusabi (kood 2063) piirhinnas sisalduvad õendustegevused“ kehtestatakse Tervisekassa tervishoiuteenuste loetelus toodud koodiga 2063 tähistatud teenuse piirhinna raames teostatavad õendustegevused. Teenuse kirjelduse kehtestamine on vajalik, kuna õendusmääruse jõustumisega kadus ametlik loetelu iseseisva statsionaarse õendusabi raames tehtavatest õendustegevustest, millest Tervisekassa siiani teenuse piirhinna kujundamisel ja tasu maksmise kohustuse ülevõtmisel oli lähtunud.

Õendushaigla teenus on suunatud patsientidele, kes vajavad püsivat õendusabi ja hooldust, mida ei ole võimalik katta koduõendusteenuga. Teenust saavad krooniliste ja multimorbiidsete haigustega patsiendid, taastumisjärgus inimesed ning elulõpu faasis olevad isikud. Teenuse sisu hõlmab õendusloo dokumenteerimist, raviprotseduuride ja hooldustoimingute teostamist, nõustamist ning turvalisuse tagamist. Õde viib iseseisvalt läbi nii jälgimistoiminguid (nt eluliste näitajate mõõtmine) kui ka erinevaid raviprotseduure arsti otsusel. Õendushaiglas on oluline koht ka liikumisravi elementide rakendamisel ja patsiendi ning tema lähedaste juhendamisel. Surijale pakutakse lisaks sümptomite leevendamisele ka psühhoemotsionaalset tuge ja toetust.

Võrreldes sotsiaalministri 13.01.2014 määruses nr 3 sätestatud iseseisva statsionaarse õendusabiteenuse hulka kuuluvate tegevuste loeteluga, lisas nr 71 toodud tegevustes olulisi sisulisi muudatusi tehtud ei ole.

Lisa nr 71 töötati välja koostöös Lõuna-Eesti Haigla, Tartu Ülikooli Kliinikumi, Ida-Tallinna Keskhaigla, Põhja-Eesti Regionaalhaigla esindajate, Eesti Õdede Liidu, Tartu Tervishoiu Kõrgkooli ja hankepartneritega.

Määruse eelnõul on kaks lisa, s.o lisad 70 ja 71.

3. Määruse vastavus Euroopa Liidu õigusele

Määrusel puudub seos Euroopa Liidu õigusega ning eelnõu ettevalmistamisel ei ole aluseks võetud teiste riikide õigusakte.

4. Määruse mõjud

Määrusega kehtestatakse Tervishoiuteenuste loetelus koodidega 3026 tähistatud teenuse „Koduõendusteenus“ ja 2063 „Iseseisev statsionaarne õendusabi“ piirhinna raames rahastatud õendustegevused. Tervisekassaga nimetatud teenuste osutamiseks ravi rahastamise lepingu

sõlminud tervishoiuteenuse osutajatel on teada, milliseid õendustegevusi neilt teenuse pakkumisel oodatakse ja mille eest tasu maksmise kohustus üle võetakse. Kindlustatud isikutele tagatakse selgus, millist teenust Tervisekassa rahastusel neil võimalik saada on.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Muudatusega täiendavaid kulusid ei kaasne. Muudatusega arvestatakse Tervisekassa tervishoiuteenuste loetelus koodidega 3026 „Koduõendusteenus“ ja 2063 „Iseseisev statsionaarne õendusabi“ piirhinna kujundamisel ja selle kuluga on arvestatud Tervisekassa eelarves. Riigieelarvele täiendavat kulu ei teki.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras. Tervisekassaga koduõendusteenuse ja iseseisva statsionaarse õendusabi teenuse osutamiseks ravi rahastamise lepingu sõlminud lepingupartnerid lähtuvad olemasolevatest lepingutest, lähtudes õendusmääruse §-st 10.

7. Määruse koostööstamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitatakse koostööstamiseks ministeeriumitele, kellel on eelnõuga puutumus, eelnõude infosüsteemi (EIS) kaudu ja arvamuse avaldamiseks Tervisekassale, Eesti Haiglate Liidule, Eesti Perearstide Seltsile, Eesti Esmatasandi Tervisekeskuse Liidule ja Eesti Õdede Liidule.